

REFERAT Klima- Natur og Genbrugsudvalget d. 14-08-2024

Mødedato Onsdag d. 14. august 2024 kl. 15:30

Mødested ML 8 – Røjle Klint

Mødedeltagere Anna Poulsen Broen, Jacob Bjørnskov Nielsen, Kent Mosgård, Jes Rønn Hansen, John Kromann

Indholdsfortegnelse

Energi- og CO2 regnskab 2022 og halvårsstatus.....	3
Forslag fælles strategisk energiplan.....	6
Liv i Lillebælt VOS.....	7
Kommunikationsstrategi for Indsatsplan for grundvandsbeskyttelse.....	8
Ny BNBO lovgivning og sammenhæng med Indsatsplan for grundvandsbeskyttelse.....	10

Punkt 224: Energi- og CO2 regnskab 2022 og halvårsstatus

2024-010363

Beslutning

Orienteringen taget til efterretning.

Præsentation

Energi- og CO2 regnskabet 2022 for Middelfart Kommune som geografi præsenteres her sammen med en halvårlig status på implementering af Klimaplanen.

Forvaltningen foreslår

- At udvalget tager orientering til efterretning.

Sagsbeskrivelse

Energi- og CO2 regnskabet 2022

Energi- og CO2 regnskabet forbedres løbende af Energistyrelsen bl.a. på basis af opdaterede data og omregningsfaktorer fra fx FN/IPCC. Rettelserne og forbedringerne gennemføres også så vidt muligt i de foregående år.

Ved læsning af 2022 Energi- og CO2 regnskabet er det vigtigt at huske, at 2022 var et energikriseår pga. Ruslands invasion i Ukraine. Energifiserne steg kraftigt og der var stor fokus på forsyningssikkerhed.

Nedenfor ses hvordan udledningen af CO2 har ændret sig fra 2020 (som var Corona-år) til og med 2022.

Ton CO ₂ e	2020	2021	2022
Energi	96.799	99.379	77.161
Erhverv	28.835	32.036	27.389
Fremstillingsvirksomhed	19.397	20.433	17.795
Husholdninger	38.256	37.498	26.519
Offentlig service	5.060	5.247	5.150
Ukendt energi	5.252	4.165	309
Transport	122.790	115.019	103.072
Lufttransport	147	165	243
Vejtransport	112.336	105.713	94.722
Jernbanetransport	10.306	9.140	8.107
Søtransport	-	-	-
Kemiske processer	3.489	3.590	2.866
Landbrug	115.058	112.734	108.399
Husdyr	76.606	77.313	75.922

Dyrkning af landbrugsjord	29.055	26.755	24.543
Organiske jorde	9.398	8.666	7.934
Anden arealanvendelse	-	-	-
Affaldsdeponi og biogas	3.198	3.040	2.923
Spildevand	746	794	648
Samlet	342.081	334.556	295.068

Reduktion i CO2 udledning	2020-2022
Energi	-20%
Transport	-16%
Kemiske processer	-18%
Landbrug	-6%
Affaldsdeponi og biogas	-9%
Spildevand	-13%
Samlet	-14%

Det er positivt, at udledningen samlet set er faldet med 14% eller 47.000 tons CO₂ i forhold til 2020. Reduktionen sker primært i forhold til energi og transport, men der ses også en reduktion på landbrug. Hvis man dykker længere ned i tallene, kan man se, at reduktionen under energi særligt er på husholdningernes energiforbrug (pga. energikrisen, hvor mange skruede ned for varmen og tog kortere bade). Under transport er reduktionen særligt på vejtransport (der blev kørt mindre og langsommere under energikrisen). Energi- og CO₂ regnskabet 2022 giver med andre ord et interessant indblik i, hvad priser gør for adfærd, og at adfærdsændringer kan føre til betragtelige reduktioner.

Sammenlignes 2022 CO₂ udledningen på 295.068 tons CO₂e med 1990 udledningen på 525.900 tons CO₂e er reduktionen fra 1990 på knap 44%. I 2030 skal udledningen være nede på 157.800 tons CO₂e. Det betyder, at der skal reduceres - i Middelfart Kommunes geografi - med 137.300 tons CO₂e. Det svarer til, at udledningen i 2030 skal være knap det halve af udledningen i 2022.

Tiltag omkring udbygning af vedvarende energi i kommunen vil bidrage til reduktionen, men da det tager tid at godkende, bygge og nettilslutte anlæggene vil reduktionerne først ses tæt på 2030. Der vil samtidig også være brug for reduktion i udledning fra transport og landbrug for at opnå 70% reduktion.

Halvårsstatus for implementering af Klimaplanen

Den halvårslige status fremgår af oversigten i vedlagte bilag. Bilaget viser de handlinger, som er beskrevet i Klimaplanen frem mod 2025. Overordnet går det stille og roligt fremad med handlingerne, men mange af handlingerne vil dog ikke være færdige med udgangen af 2025. De områder, hvor det går bedst er ift. energi, særligt udbygning af fjernvarme og etablering af vedvarende energianlæg. Hvis tempoet skal op, skal klimahandlinger prioriteres højere og tydeligere offentligt, erhvervsmæssigt og privat.

I forbindelse med revision af Klimaplanen vil handlekataloget blive opdateret og tilpasset erfaringerne fra de første 3½ års implementering. Handlingerne forventes kategoriseret i forhold til kommunens roller og beføjelser. Det vil tydeliggøre, hvem der har ansvaret for at gennemføre den specifikke klimahandling.

Økonomi

Det samlede budget for Klimaplanen (uden lønninger) er for 2024 i alt 453.845 kr. Der af betales 200.000 kr. i kontingent til TEA (Triangle Energy Alliance), så der er 253.845 kr. i andre klimaaktiviteter. Pr. 1/7 2024 er der brugt 30.663 kr. Der forventes udgifter i forbindelse med revision af Klimaplanen til bl.a. opdatering af reduktionskurver og andre data.

Der er desuden 250.000 kr. i budgettet til Klimahandlinger i kommunens institutioner. Der er foreløbigt øremærket ca. 60.000 kr. til "Klimakampen", som er en app-baseret motivationskampagne for klimahandling, der tilbydes alle kommunens ansatte i september 2024.

Høring

Ingen høring.

Klima & bæredygtighed

Punktet omhandler udelukkende klima og bæredygtighed.

Bilag

Klimaplan status aug 2024

Punkt 225: Forslag fælles strategisk energiplan

Beslutning

Orienteringen taget til efterretning.

Godkendt.

Præsentation

Strategisk energiplanlægning er en vigtig del af Middelfart Kommunes klimaarbejde. Middelfart Kommune har udarbejdet forslag til fælles strategisk energiplan i samarbejde med Fredericia, Vejle og Kolding Kommuner. Forslag til den fælles Strategiske Energiplan belyser centrale, og alvorlige, udfordringer og muligheder i overgangen til et bæredygtigt energisystem, og opstiller konkrete handlinger og næste skridt i en missions- og partnerbaseret tilgang. Forslaget supplerer de vedtagne planer m.v., der allerede foreligger.

Sidste energiplan blev vedtaget i 2013.

Forvaltningen foreslår

- At udvalget tager orienteringen til efterretning
- At der arbejdes videre med de næste skridt som beskrevet i den fælles strategiske energiplan.

Sagsbeskrivelse

Den fælles Strategiske Energiplan er et vigtigt skridt for at koordinere indsatsen på tværs af kommunegrænser, og sektorer, for at opnå en bæredygtig energifremtid. Det kræver fortsat dialog, samarbejde og proaktiv tilgang til de regulatoriske, tekniske og organisatoriske barrierer.

Den fælles Strategiske Energiplan er inddelt i temaerne: Fremtidens energisystem, forsyningsikkerhed, rammevilkår, sektorkobling, erhvervsudvikling, Power to X, ressourcer og infrastruktur og varmeplanlægning.

Under hvert tema er følgende beskrevet: Status, fremtidstendenser, sektorkobling, dilemmaer/udfordringer og næste skridt.

Næste skridt er en opsamling på hele temaet og omhandler både næste skridt i forhold til fremtidstendenser, dilemmaer/udfordringer mv.

Med planen følger en professionalisering af de nødvendige tværgående koordineringsbehov i et mere tidssvarende perspektiv.

Økonomi

Ingen

Høring

De overordnede mål i forslag til den fælles strategiske energiplan indarbejdes i Forslag til Kommuneplan 2025 og vil derfor komme i høring sammen med kommuneplanforslaget, forventeligt i februar – marts 2025.

Klima & bæredygtighed

Energiomstillingen er en afgørende del af kommunens klimaarbejde. Med planen øges fokus på tværgående tiltag, hvor samarbejde, koordinering og partnerskaber på energiområdet er en forudsætning for at nå mål.

Bilag

SEP - forslag - MiddelfartVejleFredericiaKolding

Punkt 226: Liv i Lillebælt VOS

2023-018263

Beslutning

Orienteringen taget til efterretning.

Præsentation

Det tværkommunale vandoplandssamarbejde om Lillebælt har fået tilsagn om tilskud på 4 mio kr.

Forvaltningen foreslår

At udvalget tager orienteringen til efterretning

Sagsbeskrivelse

De danske vandområdeplaner inddeler Danmark i hovedvandoplande, hvor der i oplandet skal laves tiltag for reduceret udledning af næringsstoffer: Etablere vådområder, udtage lavbund, plante skov mv.

Lillebælt er delt i et fynsk og et jysk hovedvandopland og derfor med to vandoplandsstyregrupper (VOS). For at øge den kommunale indsats med udtagning af følsom landbrugsjord for både vandmiljø- og klimaforebyggelse, blev der i forlængelse af "Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug" afsat statslig finansiering til kommunernes faciliterende indsats i foreløbig 2 år.

De to VOS'er omkring Lillebælt blev tidligere på året enige om at søge denne pulje sammen. Både fordi det giver mening at samarbejde om det fælles vandområde, som vi allerede har startet op med "Liv i Lillebælt" og fordi der kunne søges et højere beløb til indsatsen, når flere VOS'er samarbejder. En arbejdsgruppe med deltagere fra Kolding, Vejle, Assens og Middelfart Kommuner udformede ansøgningen til Miljøstyrelsen dette forår. Ansøgningen til Miljøstyrelsen er vedlagt som bilag.

Nu er der kommet svar - og vi får 100% medfinansiering til de foreslåede aktiviteter i den faciliterende indsats. Hovedaktiviteten bliver at ansætte en sekretariatsansvarlig for "Liv i Lillebælt VOS". Den sekretariatsansvarlige må kun arbejde med vandmiljø- og klimaindsatser i oplandet til Lillebælt. De praktiske forhold omkring oprettelse af sekretariat og ansættelse afklares efter sommerferien. Derudover er der givet tilskud til konsulenttydelser, herunder at ansat i kommune X arbejde med facilitering af projekt i kommune Y, afholdelse af workshops og møder med aktører.

Tilsagnet kan forlænges til 3 år og kommunerne forventer at der vil blive afsat yderligere, statslige midler til at forlænge indsatsen i årene derefter.

Økonomi

Oprettelse og drift af faciliterende sekretariat til vandoplandsindsatser, forventes ikke at få økonomiske konsekvenser for kommunerne. Realiseringen af de fx skovrejsningsprojekter, der kan komme som følge af indsatsen, vil kræve flere ressourcer fra Natur og Miljø. Realisering af vådområder- og lavbundsprojekter er fuldt finansieret af EU og nationale midler.

Høring

Ingen

Klima & bæredygtighed

Indsatsen forventes at medvirke til mere udtagning af følsomme landbrugsjorde og skovrejsning og dermed mindre udledning af klimabelastende gasser og næringsstoffer til vandmiljøet. Dermed vil indsatsen medvirke til at vi kommer tættere på klimaplanens målsætninger. Afhængig af den efterfølgende drift af arealerne, kan indsatsen også medvirke til at øge biodiversiteten på længere sigt.

Bilag

Ansøgning til Miljøstyrelsen

Punkt 227: Kommunikationsstrategi for Indsatsplan for grundvandsbeskyttelse

2024-009795

Beslutning

Orienteringen taget til efterretning.

Præsentation

Udvalget orienteres om kommunikationsstrategi i forbindelse med Indsatsplan for grundvandsbeskyttelse med fokus på de lodsejere, der bliver mest berørt af indsatserne.

Forvaltningen foreslår

- at udvalget tager orienteringen om kommunikationsstrategi i forbindelse med Indsatsplan for grundvandsbeskyttelse med fokus på de lodsejere, der bliver mest berørt af indsatserne til efterretning.

Sagsbeskrivelse

I forbindelse med udarbejdelse af Indsatsplan for grundvandsbeskyttelse har forvaltningen udarbejdet en kommunikationsplan. Kommunikationsplanen skal sikre, at projektet har en strategi for hvad, hvordan og hvornår, der skal kommunikeres til relevante interessenter.

Som udvalget tidligere er orienteret om, vil forvaltningen foreslå en øget beskyttelse af grundvandet, så drikkevandsforsyningen sikres for fremtiden. Det skal bl.a. ske ved at forbyde brug af sprøjtemidler i såkaldte prioriterede områder. Det drejer sig om ca. 2.000 ha. I forhold til tidligere indsatsplaner er dette en skærpelse af beskyttelsen. Det kommer særligt til at berøre lodsejere med landbrugspligt på ejendommen. Det drejer sig om ca. 80 lodsejere.

I henhold til lovgivningen skal forslag til plan høres bl.a. hos berørte ejere og lejere. Dette kan ske via brev. For at sikre information og inddragelse af berørte lodsejere, foreslår forvaltningen, at der, udover den offentlige høring, gennemføres et lodsejermøde. Forvaltningen foreslår, at lodsejermødet afholdes oktober-november 2024 forud for den politiske behandling af forslaget. Mødet vil handle om hvorfor der skal laves en indsats, hvad de kan forvente i processen og hvilke muligheder det kan give for de berørte områder.

Formålet med lodsejermødet er

- skabe viden om (den faglige) baggrund for indsatserne i planen
- opnå større kendskab til indsatserne i planen
- at opnå større opbakning til gennemførelsen af indsatsplanen

Økonomi

Ingen

Høring

Ingen høring af Ældrerådet og Handicaprådet.

Klima & bæredygtighed

Formålet med Indsatsplan for grundvandsbeskyttelser er at beskytte grundvandet som drikkevandsressource. Planen beskriver de indsatser, der er nødvendige for at opretholde en bæredygtig ressource.

Planen foreslår at grundvandet beskyttes bl.a. ved at dyrke uden brug af sprøjtemidler på særlige sårbare arealer (prioriterede områder), så det i fremtiden ikke bliver nødvendigt at rense grundvandet (udover simpel behandling) inden det kan benyttes til drikkevand. Rensning kan være omkostningsfuldt økonomisk, energimæssigt, miljømæssigt og

sundhedsmæssigt. Rensning af vandet kan være nødvendig i kortere perioder, men i et livscyklusperspektiv er det mest bæredygtige at beskytte frem for at rense.

Punkt 228: Ny BNBO lovgivning og sammenhæng med Indsatsplan for grundvandsbeskyttelse

2024-009265

Beslutning

Godkendt.

Præsentation

I forbindelse med ny lov omkring påbud i BNBO er der fastsat tidsfrister for forsøg på frivillige aftaler samt udstedelse af påbud. KNG-udvalget orienteres om sammenhængen og konsekvenserne af tidsfristerne i den nye lovgivning i forhold til igangværende udarbejdelse af indsatsplan for grundvandsbeskyttelse.

Forvaltningen foreslår

- at sammentænke BNBO-fristerne med udarbejdelse af Indsatsplan for grundvandsbeskyttelse og dermed udsætte de tidsfrister, der fastsættes i ny BNBO lovgivning til et senere tidspunkt.

Sagsbeskrivelse

Ny BNBO lovgivning:

I juni 2024 vedtog Folketinget en ny lovgivning om BNBO. Hermed forpligtes kommunerne til at udstede påbud om sprøjtestop i de boringsnære beskyttelsesområder, de såkaldte BNBO, hvis der omkring drikkevandsboringen er risiko for forurening, og hvis det ikke er lykkedes at få en frivillig aftale om sprøjtestop med lodsejeren. Kommunerne har hidtil haft mulighed for at udstede påbud, men nu bliver det en pligt.

Loven træder i kraft den 1. juli 2024. En frist på 6 måneder giver lodsejere og vandforsyninger mulighed for at indgå en frivillig aftale om beskyttelsen af BNBO. Hvis der ikke kan indgås en aftale inden udløb af fristen, forpligtes kommunerne til at udsende påbud om sprøjtestop. Fristen for at udstede påbud er 1. marts 2025.

Indsatsplan for grundvandsbeskyttelse

Forvaltningen er i øjeblikket i gang med at udarbejde Indsatsplan for grundvandsbeskyttelse. Som udvalget tidligere er blevet orienteret om, vil forvaltningen foreslå en øget beskyttelse af grundvandet, så drikkevandsforsyningen sikres for fremtiden. Det skal bl.a. ske ved at forbyde brug af sprøjtemidler i såkaldte 'prioriterede områder'. Det drejer sig om ca. 2.000 ha. Dette er en øget beskyttelse af arealer ud over BNBO.

Udkast til indsatsplan forventes at blive fremlagt for KNG-udvalget med henblik på at den sendes i 12 ugers høring i december 2024. Den endelige plan forventes vedtaget i juni 2025.

Sammenhængen mellem BNBO og indsatsplan

BNBO og de prioriterede områder ligger i forlængelse med hinanden. Det betyder, at de lodsejere, der har arealer i BNBO, ofte også har arealer i prioriterede områder. Hvis vi følger tidsfristerne i den nye BNBO-lovgivning, vil vi således skulle forhandle/samarbejde med de samme lodsejere - først i forbindelse med BNBO inden 1/3-2025, og herefter efter vedtagelse af Indsatsplanen i juni 2025.

Hvis BNBO fristerne skal overholdes, vil forvaltningen skulle udskyde indsatsplanarbejdet, mens der arbejdes med frivillige aftaler og/eller påbud i BNBO, og en endelig vedtagelse af indsatsplanen vil således ikke kunne ske i juni 2025.

Forvaltningen forslår, at aftaler om sprøjtefri drift i BNBO og prioriterede områder forhandles samlet efter indsatsplanens vedtagelse. Samlet set forventer forvaltningen, at det medfører:

- at der skabes forhandlingsklima ved ikke at forhandle med samme lodsejere flere gange i løbet af kort tid,
- at lodsejeren får bedre mulighed for samlet driftsplanlægning,

- samt at der samlet set skabes mulighed for bedre sammenhængende grundvandsbeskyttelse.

Økonomi

Ingen

Høring

Ingen høring af Ældrerådet og Handicaprådet.

Klima & bæredygtighed

Formålet med lovgivningen om BNBO og Indsatsplan for grundvandsbeskyttelser er at beskytte grundvandet som drikkevandsressource ved at særlig sårbare områder (både BNBO og prioriterede områder) dyrkes fri for sprøjtemidler, så det i fremtiden ikke bliver nødvendigt at rense grundvandet (udover simpel behandling) inden det kan benyttes til drikkevand.

Rensning kan være omkostningsfuldt økonomisk, energimæssigt, miljømæssigt og sundhedsmæssigt. Rensning af vandet kan være nødvendig i kortere perioder, men i et livscyklusperspektiv er det mest bæredygtige at beskytte frem for at rense.